

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 76 (6793)

• Trešdiena, 1997. gada 15. oktobris

• Cena Ls 0,16

10. un 11. oktobrī mūsu rajonā notika konference «Latgales ilgspējīgas integrētas attīstības programma».

● Attēlā: apspriežas rajonu padomju un pilsētu domju plānošanas nodaļu pārstāvji, no labās – Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Valerijs Stūris.

2. un 4. lpp.

Vēl šodien «NOVADNIEKĀ»

▼ Valsts kontroles revīzijas rezultāti Preiļu pilsētas domē.

→ 3. lpp.

▼ Turpinām atbildēt uz «Novadnieka» lasītāju jautājumiem. Šoreiz par to, kas ir CV, ko prasa iesniegt darba meklētājiem.

→ 3. lpp.

▼ «Cerības» soļotāji sezonu noslēdz ar uzvarām.

→ 6. lpp.

▼ Par valsts policijas Preiļu rajona nodaļas priekšnieku iecelts Roberts Šņepsts.

→ 7. lpp.

Jersikas pagastā dzīvo cilvēks, kurš studējis klasisko filoloģiju, pārvalda grieķu un latīņu valodu, prot sazināties vācu, franču un itāļu valodā. Tas ir filologs, publicists un pedagogs Francis Strods.

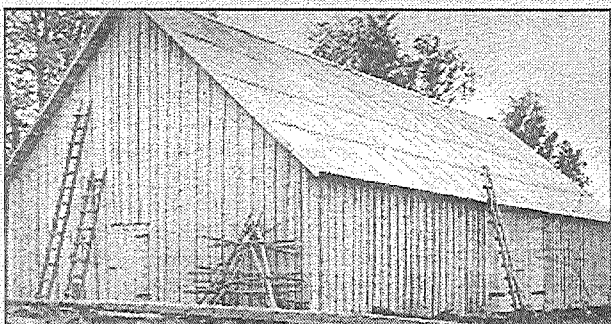
5. lpp.

Kā sadzīvot ar hemofiliju – slimību, no kuras nevar izvairīties ne ar profilaksi, ne ar zālēm, jo tā ir iedzimta? Par to stāsta Latvijas Hemofilijas biedrības pārstāve Latgales nodaļā, preliete Valentīna Kalinķeviča, kura septembra nogalē piedalījās starptautiskajā simpozijā Zviedrijā.

● Attēlā: Pasaules hemofilijas biedrības simpozijā Zviedrijā (centrā) Latvijas Valsts hemofilijas centra vadītāja Sandra Lejniece, (no kreisās) delegāte no Lietuvas Hematoloģijas biedrības un Valentīna Kalinķeviča (no labās).

6. lpp.

Produkcijai vajadzīga kvalitāte, lai tā ir konkurētspējīga, lai mēs varam mierīgi stāvēt blakus tam leitim ar viņa lēto sviestu – saka lauku saimniece Marianna Mitrēvica no Turku pagasta.

● Attēlos: pašu celto māju Mitrēvicu ģimene apdzīvo jau sesto gadu, bet šogad uzņēmīgā saimniece pabeigs šķūņa celtniecību.

2. lpp.

ĪSZIŅAS

Tradicionālais Mārtiņdienas ga-datīrgus notiks 10. novembrī plkst. 11.00 laukumā pie rajona padomes.

Visi rajona zemnieki un amatnieki, kuri vēlas piedalīties Mārtiņdienas izstādē — pārdošanā, tiek aicināti zvanīt un pieteikties tirdziņa organizatoriem Preiļos, kultūras namā, tālrunis 22200 E. Brovackai.

Par lauku sētas labiekārtošanu un apzaļumošanu interesenti varēs uzzināt 21. oktobrī plkst. 10.00 rajona lauksaimniecības konsultāciju birojā.

Speciālists no Kalsnavas kokaudzētavas ir uzaicināts runāt ar mūsu rajona zemniekiem par tēmu «Koki un krūmi zemnieka sētā». Pasākuma laikā demonstrēs video-filmu par sakoptāko zemnieku sētu Aizkalnes pagastā.

40 rajona zemnieki iesnieguši privatizācijas pieteikumus Valsts akciju sabiedrības «Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacijas» pārstāvjiem.

13. oktobrī lauksaimniecības departamentā pulcējās rajona zemnieki, lai piedalītos ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacijas privatizēšanā. Privatizācijā ir iesaistījušies stacijas darbinieki, bet katrā no astoņiem Latgales rajoniem paredzēts pieņemt privatizācijas pieteikumus par 150 sertifikātiem. Preiļu rajons bija pirmais, kuru apmeklēja privatizējamā uzņēmuma pārstāvji. Viņi no zemniekiem pieņēma pieteikumus par 170 sertifikātiem.

Seminārs par gaļas liellopu ganāmpulku veidošanas problēmām notika 29. septembrī Jelgavas rajona Ozolniekos.

Kā pastāstīja rajona lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja Silvija Dreijere, kurss vadīja Amerikas Latviešu apvienības lopkopības konsultants J. Plēsums. Semināra galvenās tēmas: kā iegūt augsti kvalitatīvu liellopu gaļu (kas nepieciešams, lai gaļa atbilstu pasaules standartiem); par dzīvnieku novērtēšanu un ganāmpulka veidošanu (pēc kādām pazīmēm veikt dzīvnieku atlasu). Zemnieki, kuri vēlas iegūt plašāku informāciju par minētajiem jautājumiem, var griezties lauksaimniecības konsultāciju birojā.

Starptautiskā izstāde «Lauksaimniecības tehnika — 97» šogad notiks no 22. līdz 28. oktobrim Rīgā, izstāžu kompleksā «Rāmava».

Izstādē varēs skatīt un iegādāties ne vien jaunāko lauksaimniecības tehniku, bet arī iegūt vajadzīgo informāciju no firmām, kuras pārstāvēs savu precu izstādē, kā arī slēgt dažādus līgumus. 25. un 27. oktobrī plkst. 13.00 izstādes apmeklētāji varēs noklausīties lekcijas par tēmām «Zinātne dzīvnieku veselības sardzē» un «Jaunākie veterinārās medicīnas līdzekļi dzīvnieku veselības aizsardzībā».

M. Dziesma

12. oktobrī Arendoles dievnamā notika dievkalpojums Dievmātes rožukroņa karalienes godam.

Dievlūdžēji bija ieradušies arī no kaimiņu draudzēm: Vārkavas, Aizkalnes, Kalupes un Nidermuižas. Dievkalpojumu vadīja draudzes prāvests – dekanāta dekāns A. Madelāns, piedaloties prāvestam V. Oļševskim. Dziedāja draudzes koris ērgelnieka A. Vingra un trompetista V. Rubena vadībā. Arendoles draudzes ticīgi ziedoja Rīgas Romas katoļu garīgā semināra audzēkņu uzturam veltes no saviem dārzeņiem.

L. Rancāne

Rudentiņš — bagāts vīrs

10. oktobrī Salas pamatskolā notika ražas svētki. Bija sarīkota dārzu izstāde. Skolas foajē sevi apbrīnot ļāva kabači — milzeņi, vareni patisoni, daudzkrāsainie tomāti, kartupeļi, žuburainie burkāni, lep-nās kāpostgalvas, rutki un citi dārzeņi.

Skolas dārzā mājvietu atrada 1.-9. klašu skolēnu ar lielu izdomu sataisītie putnubiedēkļi.

1.-4. klašu skolēniem bija organizētas rotaļas un spēles, atrakcijas, bet lielākajiem — diskotēka.

Starpbrīžot un pēc stundām, arī diskotēkas laikā, darbojās bistro. Te skolēni varēja nopirkt piecu veidu saldējumu un panašketi ar siltām, pašceptām kartupeļu pankūkām, kuras viesmīlīgi piedāvāja divas 7. klases oficiantes.

Pārsteiguma balva — vāze — bija apsolīta tam, kurš atnesis vislielāko dārzeni. Balvas īpašniece kļuva 2. klases skolniece Jolanta Ūzuliņa, kura izaudzējusi vissmagāko ķirbi.

Gita Pastare,
Salas pamatskolas
7. klases skolniece

Šī gada pēdējā raža

Viens no pēdējiem darbiem ražas novākšanā ir lopbarības saknauņu laukos. Latgales mazajās zemnieku saimniecībās neredz lepnus biešu vākšanas kombainus,

te lielākoties izmanto roku darbu. Strādā jauni, strādā veci, katra biete aiz zaļā cekula izceļama no vagas, noliekama čupā. Ar lielākiem un mazākiem dūcišiem rokās pie saknauņu kaudzēm rosās apdarinātāji, šņik, šņak ar naža neaso malu gar bietes sāniem, notraucot zemes, šņak, — un ar asmeni nogrieztas lapas.

Vecumvecā tehnoloģija arī Saunas pagasta Klibo saimniecības tīrumos. Veronika Klibais (*attēlā*) pastāstīja, ka dēla saimniecībā pārsvarā nodarbojas ar dārzu audzēšanu, taču šīs vasaras sākuma īpašie apstākļi — pārmērīgs lietus un slapjums — traucēja dārzu sējai un stādīšanai. Tāpēc kā rezerves variants — lopkopība. Pašlaik saimniecībā ir četri jaunlopi un četras govīs, kam ziemā būs nepieciešama sulīgā barība — bietes. Tās iesētas vairumā, izaugušas samērā labas, taču tik lielus «eksemplārus», kā attēlā redzami, pozēšanai tomēr nācās īpaši piemeklēt. Turpat saknauņu laukā strādāja arī Veronikas Klibas dēls ar sievu, bet vasarā ravēšanas darbos bijuši iesaistīti arī bērni.

L.Rancāne
J.Silicka foto

«NOVADNIEKS» — LASĪTĀJS

Jūs vēlaties paziņot par kādu interesantu notikumu vai nebūšanām savā pagastā, pilsētā? Jūs vēlaties ar avīzes starpniecību saņemt atbildi uz Jūs interesējošu jautājumu? Zvaniet «Novadniekam» ik darbdienu no plkst. 10.00 līdz 11.00 pa tālruni 21759!

Jautājums. Atsaucoties uz sludinājumiem, viens no svarīgākajiem dokumentiem darba meklējumos ir CV iesniegšana. Kas ir CV un kā to rakstīt?

CV (*curriculum vitae*) ir dzīves apraksts, lietišķa biogrāfija, kas noformēta ļoti lakoniski, precīzi un izsmeļoši. Lasot to, darba devējam rodas pirmais iespaids par pretendentu, tāpēc CV jāatspoguļo visi sasniegumi un spējas, nevis jāuzskaita fakti. CV ir noteikta forma un ietver īsu informāciju, kurā tiek norādīts darba meklēšanas mērķis un darba devējs tiek informēts par darba meklētāja izglītību un līdzšinējo darba pieredzi. Sūtot CV, vēlams pievienot fotogrāfiju.

Kā rakstīt CV?

Rakstot CV, jānorāda, kāda ir tava pieredze un kvalifikācija, kas varētu atbilst noteiktā darba prasībām.

CV parasti nelasa ilgāk par divām minūtēm, tāpēc neraksti to garāku par divām A4 formāta lappusēm (drukājiet tikai vienā papīra pusē), atstājot vietu intervētāja komentāriem. Nav pieņemts sūtīt CV fotokopiju.

Būtiskāko informāciju raksti lappuses augšpusē. Ja labi pārvaldi divas svešvalodas un to, kas vajadzīgs noteiktam darbam, piemiņi to pašā sākumā. Pats būtiskākais ir pēdējo piecu gadu laikā darītais. Nesūti vienu un to pašu CV tekstu vairākām firmām, to vajag pielāgot katram pieprasījumam. Rakstot CV, izskaidro, ka tava pieredze varētu būt noderīga darbā, kuru vēlies ieņemt. Par savām prasmēm runā tagadnes formā, piešķirot rakstītajam drošu skanējumu. Piemēram, labāk ir rakstīt: «Esmu augsti kvalificēts(-a) ekonomikas speciālists(-e) nekā «Pirms desmit gadiem es saņēmu ekonomista(-es) diplomu».

Ja rakstīsi, ka esi pārtraucis darbu (uzrādot pat iemeslu), izklausies, ka esi bijis brīvdienās. Toties formulējums «pārtraukums karjerā», kaut arī nozīmē to pašu, atstās daudzsoļošu iespaidu.

Nosaucot konkrētus darba posmus, sāciet ar pašreizējo (vai pēdējo), miniet darba vietas nosaukumu, amatu, varat īsi aprakstīt darba pienākumus. Nemini pašreizējo darba samaksu.

Rakstot par izglītību, nosauc atpakaļejošā kārtībā laikus, izglītības iestādes, studiju priekšmetus un iegūtās izglītības dokumentu vai grādu.

Nosauc savus vaļaspriekus. Iespējams, ka darba devējam patiks tava aizrašanās ar sportu.

Palūdz kādam objektīvam cilvēkam novērtēt tavu CV, bet neprasi to ģimenes locekļiem vai draugiem.

CV raksti tikai tad, kad esi izpētījis, kāds darbs tev pēc tam būs jādarbo! Tas liksies vairāk uzticami.

Sūtot CV, vajag uzrakstīt ne tikai firmas nosaukumu, bet arī adresēt to personīgi vadītājam, minot viņa iņemamo amatu.

Pēc republikas preses materiāliem atbildi sagatavoja T.Elste

«Par rīcību ar pašvaldības mantu un līdzekļiem Preiļu pilsētas domē»

Kādā no iepriekšējiem numuriem «Novadnieks» jau informēja, ka kļuvis zināmi Valsts kontroles revīzijas rezultāti. 7. oktobrī notika Pašvaldību revīzijas departamenta kolēģijas sēde, kurā piedalījās arī Preiļu pilsētas domes bijušais priekšsēdētājs Oļegs Hļebņikovs un domes tagadējais priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs. Dome beidzot saņēmusi Latvijas Republikas Valsts kontroles Pašvaldību revīzijas departamenta kolēģijas 7. oktobra sēdes lēmumu. Zinot, cik liela ir Preiļu iedzīvotāju interese par Valsts kontroles pārbaudes rezultātiem, publicējam kolēģijas lēmumu pilnībā.

LR Valsts kontroles Pašvaldību revīzijas departamenta kolēģija izskatīja revīzijas materiālus par rīcību ar pašvaldības mantu un līdzekļiem Preiļu pilsētas domē un, ņemot vērā Preiļu pilsētas domes priekšsēdētāja paskaidrojumus, konstatēja:

1. Preiļu pilsētas domē ir 11 deputāti. Domes priekšsēdētājs no 1994. gada 9. jūnija līdz 1997. gada 21. martam bija O.Hļebņikovs, no 1997. gada 22. marta ir V.Ivanovs. Domes priekšsēdētāja vietnieks no 1994. gada 9. jūnija līdz 1997. gada 21. martam bija J.Desainis, no 1997. gada 22. marta ir J.Eglītis. Izpilddirektors A.Jaunkalns.

Domē izveidotas 2 pastāvīgās komitejas, 9 komisijas.

Domes funkciju realizācijai Preiļu pilsētā ir 12 pašvaldības iestādes un 3 pašvaldību uzņēmumi: «Saimnieks», «Siltums», «Atvars».

2. 1995. gadā apstiprinātais un precizētais pārvaldes gada budžets bez domes lēmuma tika pārtērēts par 14826 latiem.

3. 1995. gada speciālais budžets, tā ieņēmumi un izlietojums domes sēdē nav apstiprināti.

4. Labklājības komitejas sēdes netiek protokolētas. Aprēķinot, piešķirot un izmaksājot pabalstus, pārkāpti 1993. gada 18. novembra LR Ministru kabineta noteikumi Nr.19 «Par kārtību, kādā ģimenes atzīstamas par trūcīgām» (spēkā līdz 1996. gada 1. maijam), LR likums «Par sociālo palīdzību» un 1996. gada LR MK noteikumi Nr.75 «Noteikumi par trūcīgo ģimeņu sociālās palīdzības pabalstu un trūcīgo ģimeņu materiālā stāvokļa novērtēšanu». Pabalstu pieprasītāju iesniegtās deklarācijas neatbilst noteikumos izvirzītajām prasībām.

1995. gadā sociālajai nodrošināšanai izlietoti 105950 latu, pārtērējot 17891 latu bez domes lēmuma.

5. Domes gada slēguma bilancēs neuzrāda valūtas līdzekļus, kas atrodas domes kasē un «Latvijas Krājbankas» valūtas kontā: 1995. gadā — 1004 ASV dolārus jeb 539 latus; 1996. gadā — 1033,39 ASV dolārus jeb 574 latus.

6. Nepareizu grāmatojumu veikšanas rezultātā «Latvijas Unibankā» ņemto kredītu 45000 un 35000 latu apmērā atmaksa un procentu maksājumi par kredīta izmantošanu pārskatā par budžeta izpildi neatspoguļojas.

7. Nepareizu grāmatojumu rezultātā pārskatos par gada budžeta izpildi no Preiļu rajona autoceļu (ielu) fonda Preiļu pilsētas domes budžeta kontā ieskaitītie līdzekļi netiek atspoguļoti.

8. Domes darbinieku algu likmes un piemaksu apmēri līdz 1997. gada aprīlim apstiprināti tikai ar domes priekšsēdētāja rīkojumiem. Pārkāpts LR likuma «Par pašvaldībām» 21. panta 13. punkts.

9. Bijušais domes priekšsēdētājs O.Hļebņikovs laikā no 1995. gada 1. janvāra līdz 1997. gada 21. martam nelikumīgi darba algā saņēmis 1536,50 latus (aprēķināti 2048,66 latu). Saskaņā ar LR likumu «Par pašvaldībām» un LR MK noteikumiem pieļaujamā maksimālā darba samaksa ir 7205,23 latu. Faktiski aprēķināti 9253,89 latu.

10. Domes bilancē nepareizi uzskaitīti pamatlīdzekļi 1802 latu apmērā, kas atrodas pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» rīcībā, kā arī bijušās namu pārvaldes pamatlīdzekļi, kas tika nodoti pašvaldības uzņēmumam «Saimnieks». 1996. gada beigās veikta inventarizācija ir formāla — nav pārbaudīta pamatlīdzekļu faktiskā atrašanās vieta un stāvoklis.

11. Domē veicot kases operācijas, netiek ievērots LR Finanšu ministrijas Valsts kases ar 1995. gada 2. novembra rīkojumu Nr.13 apstiprinātais «Nolikums par kases operācijām valsts budžeta iestādēs» un nav nodrošināta naudas glabāšanas drošība.

12. Gada slēguma bilancēs netiek uzrādīti visi norēķini:

— 1995. gadā nebija uzrādīts no Latvijas Zemes bankas saņemtais kredīts 26192 latu apmērā un parāds LKCS «Turība» par nopirkto arodvidusskolas ēku;

— 1996. gadā nebija uzrādīts parāds LKCS «Turība» par nopirkto arodvidusskolas ēku.

13. Atzinumus par pašvaldības uzņēmumu

«Atvars», «Siltums» un «Saimnieks» 1995. un 1996. gada pārskatiem nav sniegti zvērīnāti revidenti. Atzinumus par gada pārskatiem ir sniegusi domes revīzijas komisija. Tādējādi ir pārkāpts (izņemot pašvaldības uzņēmumu «Saimnieks» 1995. gadā) LR likuma «Par uzņēmumu gada pārskatiem» 62. pants.

14. 1993. gada 15. martā dome ir galvojusi pašvaldības uzņēmuma «Siltums» kredīta atmaksu «Bankai Baltija». Kredīta atlikums uz šī gada 14. augustu ir 8000 latu.

15. Pašvaldības uzņēmuma «Siltums» kredīta 276000 latu apmērā, kurš saņemts 1996. gadā no «Latvijas Kreditbankas», nodrošināšanai Preiļu pilsētas dome sniedza galvojumu. Bez domes lēmuma tika iekļāts domei piederošais nekustamais īpašums. Nav ievēroti: LR likums «Par pašvaldībām», «Par pašvaldību budžetiem», «Par budžetu un finansu vadību», «Par valsts un pašvaldību finansu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu» un 1996. gada 21. maija LR Ministru kabineta «Noteikumi par pašvaldības aizņēmumiem un garantijām» (Nr.180).

16. 1996. gada pārskatā netika uzrādīti ķīlas līgumi ar a/s «Latvijas Kreditbanka», kā arī 1993. gada 15. martā sniegtais galvojums par pašvaldības uzņēmuma «Siltums» kredīta atmaksu.

Kolēģija, izvērtējot pārbaudes materiālus, nolēma:

1. Slēgt revīzijas lietu Nr.5.1-2-91.

2. Noteikt uzrēķinu Ls 1536,50 pilsonim O.Hļebņikovam par nelikumīgi aprēķināto darba algu laikā no 1995. gada 1. janvāra līdz 1997. gada 21. martam.

Norēķinu veikt līdz 1999. gada 1. oktobrim.

3. Preiļu pilsētas domei sakārtot grāmatvedības uzskaiti atbilstoši likumu prasībām.

4. Kolēģijas lēmumu nosūtīt izskatīšanai LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Preiļu pilsētas domei.

Par paveikto informēt Valsts kontroli līdz 1997. gada 1. decembrim.

Lēmumu var pārsūdzēt LR Valsts kontroles padomē mēneša laikā no šī lēmuma paziņošanas dienas, iesniedzot sūdzību Pašvaldību revīzijas departamentā.

Lēmumu parakstījis kolēģijas priekšsēdētāja E.Bernāne un kolēģijas locekļi G.Ķepule, A.Svirido, J.Rumkovskis.

Materiālu publicēšanai sagatavoja L.Kirillova

NENOKAVĒJIET!

Tikai līdz 20. oktobrim var abonēt laikrakstu «Novadnieks» novembrim un decembrim.

Kurp ej, Latgale?

● Uzstājas Agita Šlara no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.

Sākums 2. lpp.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāve Agita Šlara uzstājas par tēmu «Latgales ilgspejīgās un integrētās attīstības programmas realizācijas iespējas», kopsavilkumā uzsverot, ka arvien pieaug Eiropas Savienības un Pasaules Bankas nostāja, ka attīstībai jābūt kompleksai un sistemātiskai, ka viens investīcijas projekts pats par sevi nedos tik lielu efektu, kā tad, ja būs izstrādāts kopējais teritoriālās attīstības plāns, kuram jābūt sagatavotam, iesaistot aizvien plašāku auditoriju, izmantojot sabiedrības līdzdalību.

● Ar reģionālās attīstības projektiem iepazīstina Alvis Harijs Kramiņš no Ekonomikas ministrijas.

Ekonomikas ministrijas pārstāvis Alvis Harijs Kramiņš sīkāk analizēja jautājumu par reģionālās attīstības projektiem un instrumentiem, vadoties no Ministru kabineta noteikumiem «Reģionālās attīstības padomes nolikums», «Kārtība, kādā piešķirams īpaši atbalstāmā reģiona statuss», «Reģionālā fonda nolikums» un LR likuma «Par īpaši atbalstāmajiem reģioniem».

Viņš galvenajos virzienos deva pārskatu par reģionālās attīstības līdzekļiem, informēja par reģionālo fondu, kura uzdevumi ir tieši finansēt reģionu attīstības pasākumus un projektus, kā arī daļēji piedalīties reģionu attīstības projektu finansēšanā, nodrošināt ieguldījumu dotācijas, samazināt projektu realizācijai izmantoto kredītu likmes, kreditēt atsevišķus uzņēmējdarbības attīstības projektus, kā arī daļēji piedalīties pašvaldību un reģiona infrastruktūras attīstības projektu finansēšanā. Alvis Harijs Kramiņš pievērsa arī klātesošo uzmanību reģionālā fonda izlietojumam un sniedza gluži praktisku informāciju par līdzekļu pieprasīšanu.

Balvu rajona padomes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis uzstājas par tēmu «Latgales stratēģiskā attīstība politiskā kontekstā», Rēzeknes pilsētas attīstības plānotāja Ineta Laure — «Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas projekts», Daugavpils pilsētas domes izpilddirektors Jānis Lāčplēsis — «Daugavpils rajona un pilsētas attīstības iespējas». Četru rajonu — Preiļu, Balvu, Rēzeknes, Krāslavas — plānošanas nodaļu pārstāvji uzstājas par tēmu «Īpaši atbalstāmo rajonu attīstības iespējas un stratēģija».

Andris Kazinovskis puda viedokli, ka neiztik bez Satversmes grozījumiem, jo, lai cik tā laba, tai ir vajadzīgi papildinājumi, kā pamatā — nodaļa par pašvaldībām, par vēlēšanu sistēmu, par Saeimas ievēlēšanas citu kārtību. Viņš puda uzskatu, ka sadarbība ar Ziemeļeiropas valstīm ir visnotaļ laba lieta, taču Latgales iedzīvotāju mentalitāte ir vairāk atbilstoša katolicisma zemēm Viduseiropā, ar ko sadarboties būtu vairāk ieteicams.

Andris Kazinovskis arī pamatoja savu

ideju par reģionu veidošanu starp valstu pierobežu rajoniem, kādi darbojoties vairākās Eiropas valstīs.

Pēc konferences plenārsēdes un pusdienām darbs turpinājās trijās grupās. Vienā no tām strādāja pašvaldību vadītāji, otrā uzņēmēji, bet trešajā — rajonu plānošanas nodaļu speciālisti. Visām grupām darba jautājumi bija vienādi: Latgales attīstības perspektīvie virzieni; Latgales esošās situācijas novērtējums, problēmu definēšana; Latgales institūciju sadarbības iespējas un veidi Latgales attīstības programmas izstrādei.

Pirmās darba dienas vakarā mērķgrupu pārstāvji apsprieda rezultātus un izveidoja galadokumentu uzmetumus, kā arī notika neformālās diskusijas.

Konferences otrajā dienā notika nobeiguma dokumentu sagatavošana, ko parakstīja Latgales rajonu vadītāji un republikas pilsētu domju pārstāvji. Sagatavoti šādi dokumenti: «Konferences «Latgales ilgspejīgās integrētās attīstības programmas» dalībnieku rezolūcija»; «Konferences ieteikumi Latgales attīstības programmas realizācijas iespējām».

Rezolūcijā teikts, ka konferences dalībnieki par galveniem Latgales attīstības virzieniem un iespējām uzskata: izglītību un informācijas tehnoloģiju attīstību; informācijas apmaiņas veicināšanu; vietējo dabas resursu (lauksaimniecības ražošanas izejvielas, mazvērtīga koksne, derīgie izrakteņi) izmantošana jaunu ražošanas virzienu (celuloze, padziļināta lauksaimniecības produkcijas pārstrāde) attīstībā; netradicionālie uzņēmējdarbības veidi; Euro-zonu, Pierobežu zonu projekti; Eiropareģionu, Attīstības impulsu centru un Speciālo ekonomisko zonu attīstība; speciālu kredītresursu un kredītlīniju atvēršana Latgales uzņēmēju vajadzībām; īpaši atbalstāmo reģionu attīstības programmu paplašināta realizācija.

Konferences dalībnieki vienojās par Latgales Attīstības programmas izstrādes padomes kā lēmumu pieņemšanas un Latgales Attīstības tehniskās komitejas kā izpilddirektūras izveidošanu.

— **Kā jūs vērtējat konferenci «Latgales ilgspejīgās integrētās attīstības programmas»?**

Jānis Kupra, SIA «Lauku tehnika» Rēzeknē pārstāvis:

— Konferences darbs noteikti bija vajadzīgs un ir vērtīgs. Šeit sanākuši kopā cilvēki no dažādiem Latgales novadiem, bet, strādājot kopā, mēs konstatējam, ka problēmas ir visiem vienādas.

Šajā konferencē mēģinām rast tos kritērijus, kas nodrošinātu izeju no tās situācijas, kādā esam. Nav īstas pārliecības, ka viss šeit teiktais tiks arī izpildīts, bet tomēr virzība būs.

Vajag runāt divreiz, piecreiz, desmitreiz, lai no mūsu runātā kāda daļa nokļūtu arī līdz valdībai. Galu galā, ja mūsu teiktais netiek uzklauts, mēs varam attiecīgi reaģēt nākošajās Saeimas vēlēšanās.

Regina Kuļša, Balvu rajona sēklu inspekcijas vadītāja:

— Konferenci visumā vērtēju pozitīvi, jo mēs šodien vēlējam pārliecināties par to, ka visiem Latgales rajoniem, kuri cināmies par īpaši reģionālā statusa pieņemšanu, ir vienas un tās pašas problēmas. Pirmkārt, ļoti liels bezdarbnieku skaits. Otrkārt, tas, ka jāceļ

● Strādā konferences darba grupas. Kopā ar pašvaldību vadītājiem — LR 6. Saeimas deputāts Pēteris Keihs (otrais no labās).

● Darbs uzņēmēju grupā.

izglītības līmenis — gan zemniekam, gan tam jaunietim, kurš gatavojas studēt. Un tā tālāk. Tas viss kopīgi ir jāapsprīž.

Tāpat arī par lauksaimniecisko ražošanu. Mēs varētu ražot arī pašreizējos apstākļos, bet, piemēram, Balvu rajonu ļoti ierobežo tirgus šaurība, kā arī tas, ka lielākie pārstrādes uzņēmumi ir tālu no mums. Lauksaimniecībā neredzam pamatu zem kājām.

Vienā gadā ir subsīdijas, bet otrā gadā par tām nav garantijas. Tas ir smieklīgi, ko valdība sola Latgales rajonu 220 pašvaldībām — vienu miljonu. Šīs konferences uzdevums — izstrādāt vienotu attīstības programmu — ir ļoti svarīgs.

Jevgēnijs Slišāns, Ludzas rajona padomes izpilddirektors:

— Konference man patīk, mēs šeit mācāmies, daudz ko iegūstam, īpaši plānošanā, pieredzes apmaiņā. Ar kolēģiem pārrunājām jautājumus, šī informācijas apmaiņa daudz ko dos turpmākajā darbā. Vienmēr kaut ko jaunu dod arī no Rīgas kolēģiem saņemtā informācija.

Jānis Morozs, Balvu rajona Rugāju pagasta padomes priekšsēdētājs:

— Konference man patīk, to augstu vērtēju tieši informācijas apmaiņas ziņā. Ir svarīgi pārliecināties, ka mani uzskati par Latgales attīstību līdzīgi citu uzskatiem. Doms pārcilājot tikai sevī, var rasties iespaids, ka domāju nepareizi.

Savā darba grupā šodien pārrunājām gan par tranzītu, gan par linu audzēšanu, kokapstrādi, lauksaimniecību. Visi tie jautājumi, ko pārcilājām, ir ļoti līdzīgi blakus rajonos.

Konferenci pa istam šodien vēl grūti novērtēt, jo tās vērtējums atkarīgs no tā, kādu rezultātu tā dos tālāk.

Pietiek sēdēt katram savā mājā, ir beidzot jāizveido visai Latgalei reģionāla pārstāvēniecība vai kāds cits veidojums, kas Rīgā valdībai pateiktu mūsu domas. Mēs taču visi zinām, ka zariņu viegli salauzt, bet slotu — grūti.

Valdis Bisters, Latvijas Universitātes pasniedzējs:

— Domāju, ka šī konference ir ļoti laba iespēja Latgales pašvaldību vadītājiem, politiķiem un uzņēmējiem apstāties pie viena galda un runāt par novada attīstību. Līdz šim brīdim ir runājuši vai nu plānotāji, vai nu kopā tikušies politiķi, bet šeit ir iespēja dažādām grupām runāt par kopēju mērķi, proti, par Latgales attīstības programmu.

Pašreiz ir dažādas attīstības iestrādes rajonu līmenī. Atbalstām reģiona statusa saņemšanu. Vairāk jārunā par attīstības iespējām, nevis par to, ka valdība var kaut ko dotēt vai palīdzēt. Šodien, redzot konferences dalībnieku intereses un viņu vēlēšanos kaut ko darīt, es domāju, ka šīs iespējas var reāli izmantot. Šeit runa ir par jaunām sadarbības formām, par to, kādā veidā Latgales reģions var uzstāties kā vienība Latvijas kontekstā.

Teiksim, Latgales attīstības padome, attīstības birojs, kas strādātu tieši ar plānošanas jautājumiem jau sadarbības kontekstā. Uzņēmēji var runāt par jauna veida uzņēmējdarbības formām, par koordināciju tirdzniecības jomā, informācijas iegūšanu un apmaiņu, bet arī par jauna investīciju fonda dibināšanu, negaidot, ka valdība dibinās kaut kādu īpašu reģiona atbalsta fondu, ko viņi te sola, un kurā sola tikai vienu miljonu latu. Tas ir smieklīgi.

**L.Rancāne
J.Silicka foto**

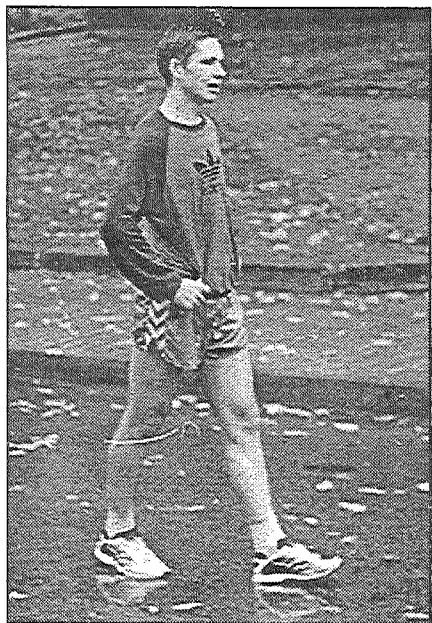

«Cerības» soļotāji sezonu noslēdz ar uzvarām

Visu lauku izcilākā Latvijas soļotāja J. Daliņa piemiņas sacensības risinājās jau astoto reizi. No trīsdienu soļojuma Rīga — Valmiera nu tās ir sarukušas līdz viendienas sacensībām pašā Rīgas centrā — Bastejkalnā.

Galvenajā disciplīnā 10 km soļošanā vīriešiem uzvaru kalnainajā trasē izcīnīja Vjačeslavs Grigorjevs 45 min. 15 sek. Savās grupās pirmās vietas Vārkavas vidusskolas skolniecei Ingai Stikānei (2 km — 12 min. 58,2 sek.) un Līvānu 1. vidusskolas skolniecei Zojai Smirnovai (3 km — 17 min. 10,4 sek.). Vislielākā konkurence bija zēnu grupā, kur vārkavietis Arturs Čeirāns izcīnīja 3. vietu (2 km — 10 min. 20,3 sek.), revanšējoties līvānietim Jurim Nīcgalim par zaudējumu Priļos. Jurim 4. vieta (10 min. 28,5 sek.).

Šis bija arī noslēguma sacensības soļotāju «Lielās balvas» izcīnā. Vērtējot

visas sezonas garumā piecus labākos startus, pirmās vietas meiteņu grupā Ingai Stikānei, starp jauniešiem Zojai Smirnovai, vīriešu grupā Aigaram Saleniekam. Otrās vietas zēnu grupā Arturam Čeirānam un vīru grupā Vjačeslavam Grigorjevam.

Preiļu Valsts ģimnāzijas krosa komanda labākā arī Rīgā

Sestdien cīņas ritēja jau Rīgas nomalē, Šmerļa priedēs. Pirmie krosa trasēs devās sporta klubu pārstāvji. Viņiem sacensības ritēja individuāli.

2. vieta Guntaram Panteļevam — 3000 m, 9.47 (vienāds laiks ar uzvarētāju Nauri Burtņieku).

4. vieta Andrejam Rumpam (Preiļu 2. vidusskola) — 2000 m, 6.42.

5. vieta Sergejam Gorinam (Riebiņu vidusskola) — 3000 m, 10.15.0.

8. vieta Kristapam Janovskim (Jersikas pamatskola) — 1500 m, 4.59.0.

10. vieta Pjotram Vartmīnskim (Līvānu 2. vidusskola) — 1500 m, 5.03.0.

Rajona skolu starts «Lauku Avīzes» rudens krosa stafēšu finālsacensībās prasā plašāku atspoguļojumu, to arī sniegsim laikraksta nākamajā numurā. Nepacietīgākos lasītājus gan varam iepriecināt jau šodien — Preiļu Valsts ģimnāzijas jauktās stafetes komanda 10.-12. klašu grupā (6 x 1500 m distancē) izcīnīja pārliecinošu uzvaru. Komandas sastāvs: Egils Vidžups, Oskars Vilcāns, Intars Salenieks, Laima Meldere, Kristīne Mūrniece un Eva Petrāne. Vēl trīs komandas no rajona ierindojās godalgotās vietās.

Jāzeps Lazdāns,
SK «Cerība» vieglatlētikas nodaļas
vecākais treneris

● Vjačeslavs Grigorjevs pēc soļojuma Priļos vēl nezināja, ka nākamās nedēļas nogale būs viņam visveiksmīgākā šīn sezonā.

J. Silicka foto

Nevis cīnīties, bet sadzīvot ar slimību

● Simpozija (Zviedrijā) dalībnieki domu apmaiņā brīvākā atmosfērā viesnīcā. Attēlā redzami Sanktpēterburgas Hemofilijas biedrības viceprezidents (pirmais no kreisās), Valentīna Kalinķeviča (otrā no kreisās), kā arī Lietuvas un Zviedrijas pārstāvji.

Nevienu slimību par labu nenosauksi, taču daudzas daba veidojusi ar ļoti nežēlīgu roku. Viena no tādām — hemofilija. Slimība, no kuras nevar izsargāties ne ar profilaksi, ne zālēm, jo tā ir iedzimta. Pat ja vairākās paaudzēs bērns priekšteči ir bijuši veseli, nezin no kādām gadsimtu dzīlēm var iznirt dzīvā gēnu kombinācija, un ārsti, ieliekot jaundzimušo vecāku rokās, uz pleciem uz mūžu uzkrāj jauno nastu — diagnozi hemofilija. Citiem vārdiem — asins nesarecēšana.

Pašlaik Latvijā ir apmēram 100 šādu slimnieku, 33 no viņiem — bērni. Preiļu rajonā ar šo slimību sirgst četri bērni.

Lai slimniekus izglītotu, palīdzētu ārstiem hematologiem, Latvijā izveidota Hemofilijas biedrība, bet tās valdes priekšsēdētāja Valentīna Kalinķeviča. Viņa pastāstīja gan par šo slimību, gan biedrības darbu.

— Hemofilija, tas ir, asins nesarecēšana ir ļoti bīstama, jo jebkuras, pat nelielas, traumas vai pat ādas ieskrābējuma gadījumā var sākties asiņošana, un slimniekam draud noasiņošana. Slimībai ir dažādi paveidi atkarībā no asiņošanas veida, jo var asiņot kuņģa — zarnu trakts, mutes gļotāda, centrālā nervu sistēma, nierēs, urīnizvadceļi. Visraksturīgākā hemofilijas izpausme ir hemartozē — asiņošana locītavās. Hemofiliju izraisa jebkura ķirurģiska iejaukšanās, ja hemofilijas slimnieks pirms tam nav attiecīgi sagatavots.

Slimību pārnēsā sievietē. Slimo zēni — ar visiem hemofilijas paveidiem — A, B un vilibranta slimību, bet meitenes tikai ar pēdējo. Ja ģimenē vairākās paaudzēs dzimst tikai meitenes, tad slimība var parādīties pat pēc četrām un vairāk paaudzēm.

Ar hemofiliju slim mazulis vecākiem rada nepārtrauktas bailes, uztraukumu, pārdzīvojumu. No skata it kā vesels, garīgi un fiziski attīstīts bērns, bet nedrīkst rāpot, jo ceļgalos radīsies asinsizplūdumi, nedrīkst skraidīt, jo var pakrist, sasisties, uzgrūsties kaut kam. Bet viņiem jāaug un jāattīstās, jāapmeklē bērnudārzs, ja vecāki strādā, jāiet parastā skolā un jāmacās, jo lielākā daļa nevar apmeklēt privātskolas.

Esmu gājusi uz skolu un iepazīstinājusi skolotājus ar neatliekamās medicīnas pasākumiem, kas jāveic nekavējoties, ja sākas asiņošana. Arī bērnam vienmēr jābūt līdzi informācija par viņa slimības diagnozi, hemofilijas smaguma pakāpi, asins grupu un rēzus faktoru. Izglītība ir vitāli svarīga šādiem bērniem, jo nākotnē viņiem fizisks darbs veselības dēļ būs neiespējams.

Mazattīstītās Āfrikas kontinenta valstīs

bērni ar šo slimību nomirst, augsti attīstītās valstīs šī slimība nerada tik daudz problēmu kā Latvijā, jo šie slimnieki saņem koagulācijas faktoru koncentrātu preparātus — ārkārtīgi dārgas zāles, ko dotē valsts. Mūsu naudā tās izmaksā 300-400 latus mēnesī. Ārzemēs hemofilijas slimnieki dzīvo pilnvērtīgāk, viņiem vienmēr līdzi ir zāles, paši prot sev injicēt.

Preiļu slimie bērni asiņojoši tiek vesti ar sabiedrisko transportu vai mašīnu uz Rīgu. Nesen griezos Preiļu poliklinikā ar lūgumu norīkot kādu ārstu, kas varētu sniegt palīdzību asiņošanas gadījumā uz vietas. Man atbildēja, ka nepieciešams dokuments no Rīgas ar apstiprinājumu, ka Preiļu rajonā ir šādi slimnieki un kurā būtu norādīts, kāda palīdzība viņiem sniedzama.

Šovasar pirmo reizi ar hemofiliju slimajiem bērniem bija organizēta nometne Baltezerā. Paldies rajona padomei par līdzekļiem arī mūsu trīs bērnu uzturēšanai šajā nometnē. Divpadsmit dienās dažādi speciālisti lasīja lekcijas bērniem un viņu vecākiem par jautājumiem, kas saistīti ar hemofiliju, strādāja psihologi un Baltezeras rehabilitācijas slimnīcas sporta metodiķi, notika ekskursijas uz Baltezeras kokaudzētavu un sūkņu stacijas muzeju, Volvo centru un televīzijas torni, kā arī Brīvdabas muzeju.

1994. gadā Latvijas Hemofilijas biedrība uzņēma Pasaules hemofilijas biedrībā. Jau vairākus gadus Latvijai ir laba sadarbība ar Vācijas Hemofilijas biedrību, ar kuru 1996. gadā noslēgta divpau programma. Vācija palīdz ar slimnieku konsultēšanu, operācijām, ar humāniem sūtījumiem, pieci bērni ik gadus brauc uz vasaras nometnēm.

Septembra nogalē, Pasaules hemofilijas biedrība rīkoja starptautisku simpoziju Zviedrijā, ko finansāli atbalstīja Ivara Aroseniusa fonds un kura emblēma šeit redzama. Visi šie pasākumi notiek, lai izglītotu sabiedrību par šo slimību, iekustinātu sabiedrisko domu, ka nedrīkst pamest bez valsts palīdzības šos slimniekus, ka viņiem jāpalīdz saņemt kvalificētu izglītību, kā arī izglītēt vecākus un tuviniekus, kuru ģimenēs ienākusi šī nelaime. Mēs mācāmies nevis cīnīties pret šo slimību, bet sadzīvot ar to.

Mēs vēlamies, lai hemofilijas slimnieki būtu nodrošināti ar normālu medicīnisko un sociālo aprūpi. Bez tam Hemofilijas biedrība priecāsies par katru materiālu atbalstu. Latvijas Hemofilijas biedrības norēķina konts Hansabanka — Latvija ir 0140731235.

L. Rancāne

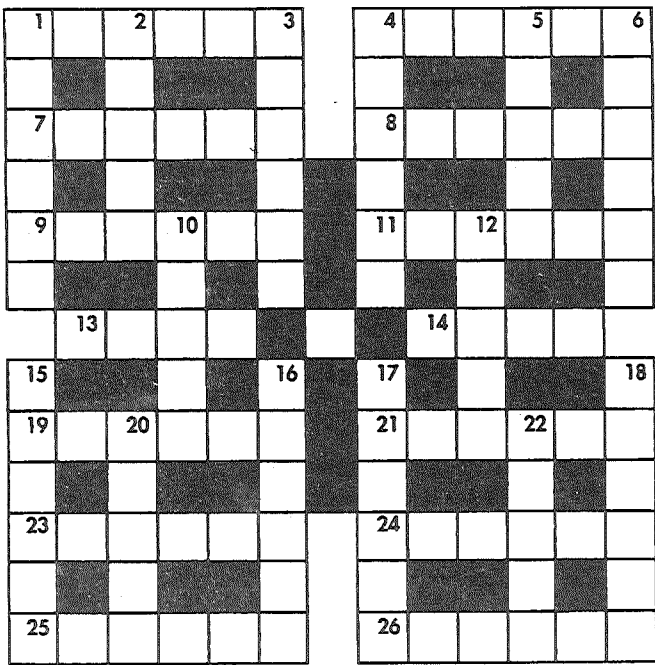
Krustvārdu mīkla

Horizontāli

1. Latviešu komponists (1936). 4. Noplīsusi drēbe, lupata. 7. Zemes virsmas pazeminājums starp kalniem. 8. Uzņēmumu apvienības veids. 9. Plankums, netīrums. 11. Radiolokācijas ierīce. 13. Nātrija karbonāts. 14. Vietējās pašvaldības vadītājs dažās valstīs. 19. Ļauna burve tautas ticējumos. 21. Ārkārtējs uzbudinājums, satraukums. 23. Brilles. 24. Seno grieķu pilsētvalsts. 25. Samazināties, atslābt. 26. Tāda, kam vēstījuma raksturs.

Vertikāli

1. Asinsradniecīgu ģimeņu kopa. 2. Valsts Eiropā. 3. Gulēt pusmiegā. 4. Latviešu dzejnieks un politiskais darbinieks (1939). 5. Patoloģisks audu veidojums. 6.

Pārņemt. 10. Apdzīvota vieta Krāslavas rajonā. 12. Zivju gārnis. 15. Apdzīvota vieta Preiļu rajonā. 16. Mīstīt. 17. Latvijas Republikas pirmais prezidents (1859-1927). 18. Dzīvojamā telpa. 20. Slikti izcepies, pusjēls. 22. Ļoti vājās.

8. oktobra numurā publicētās mīklas atminējums

Horizontāli. 1. Dinamīts. 6. Sekundes. 10. Idioma. 11. Koloss. 12. Teteris. 13. Sekste. 16. Izsist. 20. Asinsdesa. 23. Rūgta. 24. Siers. 25. Tauva. 28. Klīsteris. 29. Tīsa. 32. Osis. 36. Saujiņa. 37. Vietēt. 38. Laitīt. 39. Lapsaste. 40. Apskaust. Vertikāli. 2. Iedobe. 3. Aborts. 4. Īpatnes. 5. Sakta. 6. Sutri. 7. Kākslis. 8. Nelabs. 9. Ensors. 13. Saprast. 14. Kangars. 15. Tara. 17. Zagt. 18. Igaunis. 19. Terases. 21. Naivs. 22. Durbe. 26. Plekstes. 27. Siekalas. 30. Indija. 31. Abates. 32. Orgija. 33. Iprīts. 34. Bukse. 35. Sieva.

Par valsts policijas Preiļu rajona nodaļas priekšnieku iecelts Roberts Šņepsts

● Valsts policijas priekšnieks Aldis Lieljuksis (no labās) sveic Robertu Šņepstu ar stāšanās rajona policijas nodaļas priekšnieka amatā.

● Piemiņas dāvanu no bijušajiem kolēģiem saņem Imants Bekešs (pa labi). J.Silicka foto

Valsts policijas rajona nodaļas kolektīva saraksmē 13. oktobrī Iekšlietu ministrijas Valsts policijas priekšnieks Aldis Lieljuksis nolāsīja pavēli par policijas majora Roberta Šņepsta iecelšanu par Preiļu valsts policijas nodaļas priekšnieku. Viņš stājās šajā amatā Imanta Bekeša vietā, kurš pārcelts darbā uz Daugavpili.

Gan tagadējais, gan bijušais priekšnieks saņēma ziedus un dāvanas no saviem kolēģiem, kā arī laba vēlējumus jaunajos amatos. Policijas ģenerālis, kas Preiļos bija otro reizi savā mūžā, atbildēja uz nodaļas darbinieku jautājumiem, informēja par jaunumiem valsts policijas darbā.

Tas šoreiz arī ir viss, par ko varam jūs, cienjamie lasītāji, informēt mūsu tradicionālajai rubrikai «Policijas ziņas» parasti atvēlētajā vietā. «Policijas ziņu» «Novadniekā» vairs nebūs, jo policija kriminālģenerāliem lasītājiem nevēlas sniegt. Turpmāk visi piedzērušies šoferi, visi zagļi, krāpnieki, skandalisti, huligāni un nelegālie «krutkas» tirgotāji varēs būt pilnīgi mierīgi. Reizi mēnesī rajona policijas nodaļā notiks preses konference, kurā visi dienestu vadītāji iepazīstinās žurnālistus ar padarīto. Patiesības labad jāpaskaidro, ka šāds liktenis acimredzot gaida, pēc A.Lieljukša vārdiem, visus «lētu sensāciju kāros» masu informācijas līdzekļus, kuriem vairāk vajadzētu strādāt, lai atainotu policijas darbu «ar analītiskiem rakstiem, ar sapratni, ar problēmu risinājumu».

Mēs, laikraksta veidotāji, tomēr ceram, ka sadarbība ar policijas nodaļas darbiniekiem neaprobežosies tikai ar pārskatu procentiem un salīdzinājumiem par atklātajiem noziegumiem. Lauku rajonam tomēr ir sava specifika, kuru nevar mērit ar galvaspilsētas mērauklu. Mēs nemeklējam sensācijas, bet informāciju, kas lauku lasītājiem patiešām ir nepieciešama. Pilnīgi piekritu policijas ģenerāļa vārdiem, ka informācijai jābūt pārbaudītai un precīzai, jo, kā izteicās policijas ģenerālis, «tur apakšā ir dzīvi cilvēki». Bet tas ir jāņem vērā arī policijas darbiniekiem.

L.Kirillova

Darba likumdošana ir obligāta visiem Latvijas uzņēmējiem

Darba inspektori, apmeklējot uzņēmumus, vēl joprojām sastopas ar nevērīgu attieksmi pret darba likumdošanas, darba aizsardzības prasībām un ne mazums gadījumos ar to neapzinātiem pārkāpumiem.

Inspektori savas kompetences ietvaros veic darba vides un darba attiecību sakārtošanas uzraudzību, bet to savukārt var nodrošināt tikai pareiza rakstveida darba līguma slēgšana un darba aizsardzības normu ievērošana.

Kas tad ir darba līgums?

Darba likumu kodeksa (DLK) 14. pants «Darba līguma puses un saturs» nosaka: «Darba līgums ir tāda rakstveida vienošanās starp darbinieku un darba devēju, saskaņā ar kuru darbinieks apņemas veikt noteiktu darbu, pakļaujoties iekšējai darba kārtībai vai darba devēja rīkojumiem, bet darba devējs apņemas nodrošināt darba samaksu un darba apstākļus, kas paredzēti likumdošanas aktos, darba koplīgumā un pusēm vienojoties. Darbinieks ir tiesīgs slēgt darba līgumu ar vairākiem darba devējiem, ja tas nav pretrunā ar likumiem, darba koplīgumu un pušu vienošanos.»

Darbinieki bez nekādām tiesībām

Tomēr, apsekojot uzņēmumus, inspektori daudzos gadījumos atklāj, ka darba līguma saturā netiek uzrādīta darba devēja apņemšanās nodrošināt darba samaksu un darba apstākļus. Savukārt DLK 83. pants nosaka minimālo darba algu, kura ir Ls 38. Atklāti ne mazums gadījumu, kad darbinieki savus darba pienākumus pilda bez darba līguma, t.i., pieļauts «melnais darbs». Šajā gadījumā darbinieks zaudē visas likumos paredzētās sociālās garantijas: viņu var atlaist, nesamaksājot algu un kompensāciju par neizmanto to atvaļinājumu, nesamaksājot atlaišanas pabalstu; neapmaksājot darbsnespējas lapu, nesāņemot apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar likumu «Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām», notiekot nelaimes gadījumam darbā vai apstiprinot arodslimību, jo MK noteikumi nr. 152 «Darbā notikušo nelaimes gadījumu

izmeklēšanas un uzskaites kārtība» ir attiecināmi tikai uz darbiniekiem, kuri ir rakstveidā noformējuši darba attiecības; darbinieks nesaņems pensiju, jo likums «Par valsts pensijām» paredz izdarīt iemaksas sociālai apdrošināšanai.

Ne visi zina savas tiesības

Prakse rāda, ka darba devēji ne visos gadījumos ievēro DLK un arī ne visi darbinieki zina savas tiesības. Bez tam cilvēka adaptācija ne tikai pret bīstamību, bet arī pret noteikumu pārkāpumiem, viņu ignorēšana bieži vien noved pie nelaimes gadījumiem un pārkāpumiem darbā. Darbinieks var prasīt no darba devēja izsniegt pilnīgi noformētu darba līgumu pirms darba uzsākšanas, kā to paredz DLK, atteikties no tāda darba veikšanas, kurš neatbilst viņa profesionālajai sagatavotībai.

Uzņēmēja pienākumi

Darba devējiem vajadzētu ievērot un rīkoties pēc Latvijas Republikas Augstākās Padomes pieņemta likuma 26.09.1990. «Par uzņēmējdarbību» 10. panta «Darba koplīgums», kurš nosaka: «Uzņēmējs un uzņēmumā strādājošie savu darba un sociālo vajadzību nodrošināšanai slēdz darba koplīgumu likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā». Un šā likuma 33. pantu «Uzņēmēja pienākumi», kas nosaka: «Uzņēmuma vadītājam vai, ja tāds nav iecelts, uzņēmējam jāpilda normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz drošības noteikumiem, eksplozīvdrošību, ugunsdrošību, darba aizsardzību, veselības aizsardzību, veterinārmedicīnu, vides aizsardzību, būvniecību, cilvēku drošību avārijū un dabas katastrofu gadījumos un citām LR likumos noteiktajām jomām. Ja šīs prasības tiek pārkāptas, LR valsts vai pašvaldību institūcijas ir tiesīgas likumā noteiktajā kārtībā apturēt uzņēmuma vai tā daļas darbību.»

Darba apstākļi nosaka kvalitāti

Darba devējam būtu jāzina likumsakarība, ka drošu un estētisku darba apstākļu nodrošināšana saviem darbiniekiem ievērojami veicinās kvalitatīvas produkcijas izgatavošanu.

Kārlis Dauge,

VDI inspektors («Dienas bizness»)

ISI FELETONI

Paliekas un domāšana

Jānis Kalniņš gulēja ar kompresi uz galvas, ciešanu pilnu seju.

«Esi ticies ar mobilo policijas pulku?» apvaicājos.

«Esmu slimš, ļoti slimš,» Jānis atbildēja. «Mani skārusi laikmeta elpa. Padomju laikā, kad bija slikti, traucēja kapitālisma paliekas. Paliekas tomēr bija ārpus manis, tās šausēja satīras žurnālos. Taču tagad pie visa vainīga sociālistiska domāšana. Domāšana ir manī. Es mirstu!»

«Vai tu tīriji zobus un mācījies angļu valodu?» es bargi noprasīju.

«Jā...» Jānis dziestoši izdvesa.

«Tad ar tevi viss ir kārtībā!» es priecīgs iesaucos. «Tava domāšana tādējādi pilnīgi izmainījās.»

Jānis Kalniņš noņēma kompresi no galvas, piecēlās no gultas un izpildīja kādu no Mihaila Bariņņikova piurētēm.

Pārvērtības

Sadomāju Jānim Kalniņam aiznest ciemakukuli. Nopirku kaut ko no importa pārtikas spīdzīgā iesaiņojumā. Tas mirdzēja un sildīja sirdi.

«Cik tu esi nepraktisks!» iesaucās Jānis. «Tā ir naudas sviešana vējā šajos grūtajos laikos. Labāk varēji izvēlēties mazīgus augļiņus, kas ir tikpat labi kā lielie, taču daudz lētāki!»

«Vai tiešām tu esi kļuvis par mazo cilvēku — reņģu ēdāju?» es sāpīnāts iesaucos.

Jānis nokaunējās. Viņa kāre uz mazajiem augļiņiem bija viņu atmakojuši. Nu viņš piederēja zemākajai šķirai. Kā teica gudrs anglis, iespējams, ka nabadzība nav netikums, taču visticamāk, ka tomēr ir.

Tāpēc Jānis cēla galdā lasi un «Metaxa».

«Caur «Metaxa» — uz zvaigznēm!» mēs teicām saskandinot.

Mēs atkal bijām cilvēki.

Budžeta apstāvēšana

«Nu finansu ministrs Sacimā ir iesniedzis budžeta projektu, svinīgā daļa beigusies, var sākties apstāvēšana, kas jau iecerēta. Kapos,» Jānis Kalniņš teica, paceldams kladi ar uzrakstu «Budžets. Apstāvēšana kapos. Scenārijs».

«Kāpēc budžets jāapstāvē kapos?» es apvaicājos.

«Tāpēc, ka pašvaldības izmirs. Katrs aizlūgsies pie savas nākamās kapavietas,» Jānis paskaidroja.

«Cik skaista pazemība!» es iesaucos.

«Varbūt katrs sev izraks arī bedri?»

«Jā. Bedres raks bezdarbnieki. Skanēs dievnamu zvani,» Jānis lasīja no klades.

«Te vēl derētu piedalīties kādai pa okeānu peldošai baznīcai no Austrālijas,»

es no visas sirds ierosināju.

«Zaimotājs!» Jānis Kalniņš iesaucās un mēģināja iesist man ar kladi.

Sods

«Saeima noraidījusi kolaboracionistu vajāšanas likumu,» Jānis Kalniņš runāja ar gaišām skumjām. «Sevišķi asi pret likumu iestājās Kostandas kungs. Man domāt, viņš nav atmetis cerības komunistus nevis vienkārši sodīt, bet gan spraut uz mietiem, kā solīja.»

«Nav ko jaukties karmas likumos!» es kaismīgi piebalsoju. «Tie, kam laba karma, sadarbojās ar okupantiem, nu iedarbojušies banku padomēs un akciju sabiedrību valdēs, tātad, naudā. Tie, kas nesadarbojās, sūri grūti strādāja, nu saņem pensijas nabaga maizi. Pelnīti! Citreiz zinās sadarboties.»

«Ko no tā mums būs mācīties?» mans draugs dziļdomīgi vaicāja.

«To,» es teicu, «ka Kangars ir nevis nodevējs, bet gan ētiska kategorija, bet nacionālā pieredze ir viens no iluzorās pasaules māņiem. Ja atmetam Pastardienu, kad veselās tautas tikts satriektas, kā rakstīts.»

Grāmata

Jānis Kalniņš sēdēja pie galdā un rakstīja. Ik pa brīdīm viņš paskatījās gaisā vai pakošļāja pildspalvas galu.

«Šķiet, top kaut kas monumentāls,» es godbijīgi teicu.

«Novāc liķi, dārgā,» Jānis pēdējo teikumu pierakstīja līdzrunājot un paskaidroja: «Intelligence tagad trūcīga. Nav pa kabatā iegādāties pat mīļoto Āriju Elksni. Tāpēc rakstu pietiekami lētu, taču gana skaistu opusu intelligencei.»

«Temats?» es apvaicājos.

«Viss!» mans draugs iesaucās un uzskaitīja: «Sekss, erotika, garīgās vērtības, miklāna slepkavība, mistika, citplanētieši, homoseksuālisti, ticība, cerība un mīlestība.»

«Tātad, plaša patēriņa prece,» es konstatēju. «To apliks ar tādiem nodokļiem, ka to nopirkt varēs tikai tie, kas nelasa neko.»

Jāņa Kalniņa seja atspoguļojās ģēnija ciešanas.

Normunds Dimants (Jersikā)

Par maksas pakalpojumiem tiesas kancelejā

Latvijas tiesās tiek ieviests apmaksātu pakalpojumu jēdziens. Tas nozīmē, ka daudzas darbības, kuras līdz šim tika darītas bez maksas, tagad būs jāpamaksā.

Līdz šim tiesā lietai pievienojamo dokumentu norakstu apliecināšana bija bez maksas, bet tagad būs jāmaksā Ls 0,35 par katru lapu. Piemēram, mantojuma lietās šāda summa būs jāmaksā par katru noraksta apstiprināšanu — dzimšanas apliecības, miršanas apliecības, laulības apliecību noraksta apstiprināšanu. Iedzīvotājiem un iestādēm iepriekš vajadzēs padomāt, vai nav iestādes, kur šādi pakalpojumi maksātu lētāk nekā tiesā.

Ja avīzē vajadzēs ievietot tiesas sagatavoto tekstu, par šī parauga izsniegšanu būs jāmaksā Ls 0,50. Par prasības pieteikuma veid-

lapas izsniegšanu būs jāmaksā Ls 1. Vēl dārgāk būs jāmaksā par dokumentu norakstu izsniegšanu no tiesas arhīviem: Ls 2 un vēl Ls 0,10 par katru izgatavoto lapu. Lētāk būs jāmaksā par dokumentu kserokopiju sagatavošanu — Ls 0,10 par katru lapu.

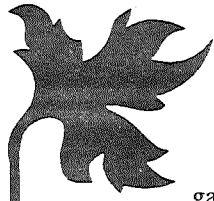
Specifisks izcenojums būs arī par dokumentu izsniegšanu maksātspējās lietās.

Tieslietu ministrija ir norādījusi, ka šie noteikumi stājas spēkā ar š. g. 1. oktobri. Samaksa būs jāizdara skaidrā naudā tiesas kancelejā, saņemot par to pretī speciālu čekku. Lūdzam visus, kuri maksās naudu, pieprasīt čeka izdošanu.

Šāda kārtība būs visās tiesās — gan rajona, gan pilsētas, gan apgabaltiesās.

K.Valdemiers,

Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājs

Skola pēc 1934. gada 15. maija notikumiem

Turpinām stāstījumu par Preiļu lauksaimniecības skolas vēsturi

Un tā, 1934. gada 19. maijā, drīz pēc 15. maija vēsturiskajiem notikumiem, skolas vadību uzņēma agronomis Francis Laganovskis.

Skolas dzīvi vairs neskāra politiskās vētras, darbs varēja ievirzīties normālās sliekšņos. Skolēni un skolotāji gāja praktiskos darbos atsevišķās saimniecības nozarēs. Diemžēl, visa skolas saimniecība bija pārāk bēdīgā stāvoklī. Lai lasītājiem būtu skaidrs, ka skolēni un vietējie zemnieki te varēja mācīties saimniekot, iepazīstināsim ar vienu faktu.

Tā, aizvedot uz Anspaku pienotavu skolas saimniecības lopu pienu, tas bieži vien tika izbrāķēts kā pārāk netīrs un, ja arī tika pieņemts, tad pēdējā šķirā. Apsverot tādu stāvokli, skolas vadība

atzina, ka tā turpināties nevar, un griezās pie Daugavpils apriņķa valdes, lai saņemtu nepieciešamos līdzekļus kūrta remontam. Valde naudu neliedza, un pēc remonta lopu kūti stāvoklis uzlabojās.

Par apriņķa pašvaldības un Zemkopības ministrijas līdzekļiem papildināja mācību grāmatu klāstu, inventāru, remontēja telpas. Skola saimniecības vajadzībām iegādājās šķirnes aitas un vaislas kuļi.

Šie pasākumi saistīja apkārtējos lauksaimniekus pie skolas. Te viens, te otrs iedomājās šeit skolot savus bērnus. Paši zemnieki līdz ar skolu mācījās, ka ražas palielināšanai jāizmanto arī mākslīgie mēsli, jāiepērk laba šķirnes labība, ko vēlāk varētu izplatīt tuvākā apkārtnē.

1934. gada rudenī tika sakopts augļu dārzs un ierīkota jauna koku audzētava pretī skolas ēkai aiz upītes. Tur gandrīz visus darbus veica skolēni savās prakses stundās.

Šajā gadā skolā bija viens nozīmīgs notikums — 21. augustā to apmeklēja Kārlis Ulmanis, kas bija devies braucienā pa Latgali. Augstie viesi skolā ieturēja arī pusdienas.

Pēc 1934. gada lauku pašvaldību reorganizācijas likuma pieņemšanas izšķīrās arī līdz tam pašvaldību uzturēto skolu liktenis. 1935. gada 1. maijā Zemkopības ministrija Preiļu lauksaimniecības skolu ņēma savā pārziņā.

Skolas ēkas pēc desmit gadu lietošanas jau prasīja kārtīgu remontu un pārbūvi, vajadzēja internātu, kārtīgas darbnīcas. Arī cilvēkos vēl jutās agrākais partiju laika iespaids ar ačgārno izpratni par izglītību un darba nozīmi. Ar grūtībām vienam otram nācās iestāstīt, ka zināšanas ceļ cilvēku augstākā kultūras līmenī, ka vajag mācīties, kā to dara kaimiņi Vakareiprā. Tumsība vēl arvien bija savienota ar zemniecisku konservatīvismu.

Par skolas vadītāju tajā laikā kļuva agronomis Jānis Ezerkalns. Viņš bija izglītots un erudīts cilvēks, kas ļoti rūpējās par skolas labo slavu.

1936./1937. mācību gadā skolotāji uzstājās ar dažādiem priekšlasījumiem par aktuāliem sadzīves jautājumiem popularizējot lauksaimnieciskās izglītības nozīmi gan personīgās, gan valsts labklājības celšanā un vairošanā. Viens no interesantākajiem pasākumiem bija plašie pļaujas svētki ar apgabala izstādi Rēzeknē. Preiļu lauksaimniecības skolas audzēkņiem tur bija plaša ekspozīcija. Izstāde ļāva salīdzināt lauksaimnieku sasniegumus, nepārprotami skubinot arī turpmāk sacensties.

1936. gada rudenī ievērojams notikums skolā bija sava mazpulka dibināšana. Bet par to nākamreiz.

Pēc Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja materiāliem publikāciju sagatavoja L.Kirillova

Preiļi 2000

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Kas, kur, kad?

Preiļu dome

♦ Katru otrdien pulksten 10.00 dzīvokļu parādnieku lietu izskatīšana.

Rajona skolu valde

♦ 14. oktobrī notika ekonomikas skolotāju seminārs.

♦ 16. oktobrī — dziedāšanas skolotāju seminārs.

♦ 17. oktobrī — pieredzes apmaiņas brauciens uz Ziemeļvidzemi.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs

♦ 17. un 18. oktobrī mazpulku darbu novada skate Cēsu rajona Jāņmuižā.

Veselības un atpūtas centrs

♦ Diskotēkas piektdienās un sestdienās no pulksten 23.00 līdz 5.00.

Rajonā

♦ 17. oktobrī Sijukalnā pensionāru vakars.

Riebiņos — dejas, spēlē J.Zieds-Ziediņš.

♦ 18. oktobrī Sijukalnā — dejas, spēlē Veiss no Rēzeknes.

Pelēchos — dejas, spēlē J.Zieds-Ziediņš.

Gališos — diskotēka.

Sutros — atpūtas sarīkojums pensionāriem.

Rušonā — sarīkojums ģimenēm «Nāk rudentīņi!».

Silajānos — sarīkojums «Iet gadi, tos aizturēt nevar!».

Rajona galvenajā bibliotēkā

♦ Izstāde «Rajona galvenajai bibliotēkai — 50».

Sporta pasākumi

♦ 11. oktobrī sākās Preiļu pilsētas čempionāts volejbolā. Pavisam ir 12 vīriešu un piecas sievietes komandas. Spēles notiks katru sestdienu un svētdienu sporta klubā «Cerība», sākums pulksten 14.00. Čempionāts noslēgsies 21. decembrī, pēc ieceres arī ar volejbolistu balli.

♦ Šodien pulksten 12.00 Preiļu 2. vidusskolā notiek sacensības lēkšanas disciplīnās (augstlēkšana, tāllēkšana, trīssoļlēkšana) skolu komandām.

♦ Rit — rajona skolu sacensības futbolā 10. un 12. klašu komandām sporta kluba «Cerība» stadionā. Sākums — pulksten 10.00.

«Novadnieka» kalendāru pēc rajona galvenās bibliotēkas un sporta kluba «Cerība» informācijas sagatavoja L.Rancāne

Dzejas dienu atskaņas Jasmuižā

Atkal jau pavisam negaidot piezadzies rudens, kļūst arvien drūmāk un aukstāk, un mēs meklējam iespējas, kā sasildīties, kā padarīt gaišāku lietaino rudens dienu. Un kāpēc gan lai viena no šīm iespējām nebūtu dzeja? Pašu radīta, izjusta, lolota, varbūt pat izsāpēta.

Ir radusies vēlēšanās savu dzejoļu lēmā sildīties pašiem un sagādāt prieku arī citiem. Gribas tikt atzinīgi novērtētiem, saprastiem un vienlaicīgi smelties drosmi arī turpmākai jaunradei.

Kādā lietainā, isti rudenīgā dienā — 9. oktobrī — J.Raiņa muzejā «Jasmuižā»

notika pasākums, kurā viss iepriekšminētais arī tika realizēts. Samērā kuplā skaitā kopā bija pulcējušies Preiļu un Aizkalnes pamatskolu skolēni, kuri raksta dzeju un prozu. Daži mazliet nedroši un kautrīgi, tomēr lielākoties droši un pārliecinoši katrs lasīja savus vislabākos darbus. Nebija žūrijas, nebija kritikas. Bija vienkārši vēlēšanās parādīt klātesošajiem, ko un kā es rakstu, parādīt un varbūt arī pierādīt sevi.

Ātri, pat nemanot, pagāja stunda, sveces bija gandrīz jau izdegušas, visapkārt virmoja dzejas burvība... Noslēgumā vēl

tikai neliela viktorīna par Raiņa dzīvi, darbību. Un tad jau jāatvadās. Taču radās lieliska ideja — tikties atkal (varbūt pat kuplākā skaitā) nākamgad līdzīgā pasākumā. Noteikti tajā pašā vietā — Jasmuižā — miera oāzē, «pusparadīzē», kur lielajam latviešu dzejniekam J.Raiņim radies ne viens vien jaunības, skolas gadu dzejolis, jo kā J.Raiņis vēlāk atzinis: «Jaunība ir avots, no kura mēs smēlam visu mūžu...»

Solvita Brūvere,
J.Raiņa muzeja
«Jasmuižā» speciāliste

SLUDINĀJUMI ◆ REKLĀMA

Pārdod mobilos telefonus. Pieslēgšana, piegāde, jaunas baterijas. Mob. tel. 358525, Rīgā 363082.

Preiļu pilsētas dome izsludina konkursu uz galvenā grāmatveža vietu. Prasības: atbilstoša augstākā izglītība, 5 gadu darba pieredze, prasme strādāt ar datoru. Pieteikumus ar CV līdz 17. oktobrim iesniegt personīgi pie domes priekšsēdētāja.

Vīrietis (33 g., dzimis Skorpiona zvaigznājā, augstākā izglītība, vecdienabnieks, bez kārtīgiem ieradumiem) ģimenes nodibināšanai iepazīsies ar gudru meiteni, kura mīl dzīvniekus. Rakstīt: a/k 2, Centrālposts, Rēzeknē.

Mēs sasildīsim jūsu mājokli, ofisu, veikalu, noliktavu! Piedāvājam ilgās degšanas krāsnis no ārzemēm un Latvijas. Cena no Ls 88. bezmaksas konsultācijas. Kontakttelefons 41375.

IU «Ligo-2» alus bāze pārdod vajējo alu, 0,5 l par Ls 0,10. Tāl. 23355, 21791.

Pērk labības kombainu «Jenisej» jebkurā stāvoklī; sējmašīnu SZ-3,6; traktora T-150 K, K-700 inventāru. Tāl. Rēzeknē 93294 vakaros.

Z/s «Dritaines» iepērk papirmalku un sausos balķus diametrā no 26 cm. Augsta samaksa, ir transports. Tāl. 52465.

Malceniņu kokaudzētava (no Jēkabpils raj. Sauskas pagasta «Rutkiem»)

19. oktobrī Livānos tirgū «Runcis» pārdos ābeļu, pundurābeļu, saldo ķiršu un zemeņu stādus.

Pārdod

Opel Kadett, 1988. g. Tāl. 65143 pēc 19; VW Golf, 1.6 D, 1986. g., 2250 \$; VAZ-2103, 1200\$. Tāl. 21924 vakaros; VAZ-21013. Tāl. 24622;

traktoru T-150 K; arktu PLN-3 40. Tāl. 22358;

medību bisi MC 21-12; apkures katlu. Tāl. 59363;

dzīvoklī Rožupē. Tāl. 58522;

grūsnu teli; bulļi (7 mēn.). Tāl. 52418;

grūsnu teli. Tāl. 36640;

govī, ir izvēle. Tāl. 59385 vakaros;

govī. Tāl. 34493;

govī, ir izvēle. Tāl. 58550;

ērzell (2 g.) Sijukalna pag. «P.Ziemešos», V.Eiducāne;

kāpostus, burkānus, miežus, auzas. Piegāde. Tāl. 34439;

kartupeļus. Tāl. 65128.

Pērk

betona maisītājus. Tāl. 22122 pēc 18;

lietotu šiferi. Tāl. 50364;

ceļniecības vagoniņu, malkas zāģi (var būt bez zāģa, elektromotora). Tāl. 65085 darbā, 15189 mājās;

dzērvenes, brūklenes. Tāl. 43607;

kartupeļus, sīpolus. Tāl. 55648;

kartupeļus, graudus. Tāl. 24678.

Irē

divistabu dzīvoklī Preiļos. Tāl. 13567.

Par labākajām cenām pērk un pārdod sertifikātos Preiļu pilsētas domē. Tāl. 21075, 23029. Livānos, Stacijas ielā 1 (bijušais pakalpojumu kombināts). Tāl. 44228.

LIDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību Inai Mihailovai, TĒVU mūžībā aizvadot. Konfekšu ceha kolektīvs

Mani sapņi paliks bērnos, Tālāk būs jau viņu ceļš. Dienas ritēs, un caur grīslī pērno Katru gadu jauni asni zels. Esam kopā ar Viju, Viktoru, Valēriju Podskočeviem, TĒVU zaudējot. Preiļu KS

Kaut apkļususi tava šūpla dziesma, Vienmēr visur tu man esi klāt, Es tak esmu tavas elpas daļa, Tavas dzīves daļa, mīļa māte. Kad kapu kalnā skan atvadu vārdi un sveces lej karstas asaras uz rudens lapām, izsakām līdzjūtību Borisam Andrejevam, MĀTI zemes klēpī guldot. SIA «Agroapgāde» kolektīvs

Un tā mēs aizejam — Tā pēkšņi un pavisam. Izsakām līdzjūtību Vaclava PODSKOČEVA piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi. Piskunovu un Bogdanoviču ģimenes

Kā putna dziesma izgaist mūžs, Un cilvēks aiziet un mājās nepārnāk. Esam kopā ar Viktoru Podskočevu, TĒVU mūžībā pavadot. Kafējnicās «Zile» kolektīvs

Pagurst rokas, pagurst kājas, Visu mūžu staigājot. Lēni nolīkst sirmā galva, Mūža miegā aizmiegot. Izsakām līdzjūtību Fjodoram Mironovam, uz mūžu no TĒVA atvadoties. Preiļu GAR kolektīvs